

8/2014

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Matthew Kressel

Zvuky staré Země

Sofia Samatarová

Příběhy o selkách jsou pro žabaře

České povídky

Josef Pecinovský

Interdikt

Dalibor Vácha

Sprint bez cíle

Stanislav Rýdl

Jižák

Ondřej Burský

Nový robot

Publicistika

Julie Nováková

Rozhovor s C. C. Finlaym

Jan Lukavec

Vlkodlaci, erotika a zločin

Pavel Žďárek

Omdlévající divák

www.casopisxb1.cz

Cena: 95 Kč – 4 eura

9

771804 660004

C. C. Finlay
Politický důstojník

S.R.O.

Levně, rychle a kvalitně bez zbytečných časových nároků Vám poradíme se zavedením a zajistíme/udržíme certifikaci nejen následujících systémů jakosti :

Řízení kvality	dle ISO 9001
Enviromentální management	dle ISO 14001
Management BOZP	dle BS OHSAS 18001
Ochrana Informací ISMS	dle ISO 27001

*** * ***

Při certifikaci dlouhodobě spolupracujeme s United Registrar of Systems Czech, s.r.o., která je pod akreditací UKAS (United Kingdom Accreditation Service), což je garancí nezávislosti a odborné kompetence auditorů.

*** * ***

Pro naše klienty jsme schopni zajistit i provádění nezávislé revizní a inspekční činnosti, sledování měnící se legislativy (zejména ad OHSAS 18001 a ISO 14001) a zajištění rizik hospodářských a podnikatelských rizik.

*** * ***

Předplatitelé časopisu XB - 1 mají automatickou slevu 10 % na služby QSJ s.r.o.

po celý rok 2014

WWW.QSJ.CZ

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Matthew Kressel: Zvuky staré Země	3
Sofia Samatarová: Příběhy o selkách jsou pro žabaře	8
C. C. Finlay: Politický důstojník	12

Domácí SF

Josef Pecinovský: Interdikt	31
Dalibor Vácha: Sprint bez cíle	48
Stanislav Rýdl: Jižák	57

Publicistika

Jan Lukavec: Vlkodlaci, erotika a zločin	63
Julie Nováková: Rozhovor s C. C. FINLAYM	65
Pavel Žďárek: Omdlévající divák	67

Fantastická věda

Čeljabinský meteor vznikl při kosmické kolizi; Má Aralské jezero šanci?; „Měkká“ elektronika do tkání a orgánů; Vlny na Titanu	62
--	----

Filmfaroniáda

<i>Filmová soutěž: Lucy</i>	70
<i>Filmové premiéry: Na hraně zítřka; Zloba: Královna černé magie; Klapka!</i>	71

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Hugh Howey: Silo; Victoria Schwabová: Archiv; Vladimír Sorokin: Telurie; Pavel Obluk: Kra; Lucie Fidlerová: Narozen o půlnoci - Dračí znamení; Kass Morgan: Prvních 100; Svědkyně temnot; Chloe Neill: Holky někdy koušou; Ted Hughes: Železný muž; Thor – Poslední Viking; Nové knihy;	74
--	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Alexandr Rusevský

marketing@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

(Filip Humplík, Martin Charvát, Petr Rydl)

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a. s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a. s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 8. 2014

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Edvige Faini

Povídky v soutěžích a korektury

Vím, že jde o obehra-
nou písničku.

V každém workshopu nebo povídání o psaní se zdůrazňuje, že nejen práce samotná, to jest námět a výstavba příběhu jsou důležité, ale také jazyk český je podstatný. A to velmi. Ostřílení autoři vědí, že je potřeba si práci po sobě minimálně třikrát přečíst, aby se odstranily logické kopance, nejhrubší stylistické chyby, chyby v gramatice, tedy jazykové „drobnosti“, jako jsou shoda podmětů s přísudkem, užívání přivlastňovacích zájmen a podobně.

Další postup se různí, někteří používají takzvané betačtenáře, kteří proti autorům mají výhodu toho, že příběh neznají a tudíž daleko lépe odhalí logické chyby. Jiní zadají texty profesionálním korektorům... Jenže i velcí znalci češtiny a odborníci nemusejí znát všechna slovní spojení v dané literární oblasti. To se týká sci-fi ve valné míře. Jako každý obor, má i SF svůj „slang“ – pamatuji si, že v Mladé frontě mi paní korektorky v publicistice opravovaly slova *fan* a *faní* na fanoušek či fanda a mě mohl trefit slak.

Pomáhají takzvané korekturní roboty, zná je každý, kdo pracuje s wordem nebo jiným textovým editorem. Ty vychytaří valnou většinu „přelpeků“, jak jim s oblibou říká přítel Ondra Neff. Jenže to je jen pomocný nástroj a ještě velmi zrádný. Pokud se na něj člověk příliš spolehně, a bohužel se tak, zvláště v soutěžích, velmi často stává, odvede vám to i s úroky. Pokud totiž „učíníte“ chybu, která je normálním slovem, nechá ho tam a pak dojde někdy k úsměvným okamžikům, jindy k solidnímu trapasu. Příkladem byla jedna z dnešních povídek, kdy autor napsal, že hrdina měl *omotaný řetěz kolem kroku...*

Na závěr se ještě zmíním o nadužívání přivlastňovacích zájmen. Zatahá vás za oči, když autor napíše: *opíral se o svou hůl*. O jakou jinou by se měl opírat? Takových hlášek je obvykle v povídkách opravdu hodně. Schválně jsem to počítal u jedné povídky renomovaného autora a bylo jich tam kolem šesti na jedné tiskové straně. Vím, že v hovorové řeči se často bezmyšlenkovitě používají, ale v literatuře by to být nemělo.

Existuje program, který dokáže kromě překlápů vyhledávat i takové věci, jako je opakování stejných slov v jedné větě, nebo snad nejčastější chyby, tedy čárky mezi větami. Pro úspěch v literární soutěži je podstatné nejen vymyslet námět, dobře text napsat, ale napsat jej i dobře česky, protože nic tak nezkaží požitek z dobré povídky jako hromada chyb. Ale ani on není všemocný

Vlado Ríša

p.s. Autoři! Víte, jaký je to opruz zanášet opravy do povídek, když na tiskové straně (po redakční korektuře) je stále ještě jednatřicet oprav?

Svatba v redakci

21. června ve 14.00 na Mezní louce přišel o své manželské panictví redaktor našeho časopisu Martin Šust. (viz foto) Manželka Bohunka se jistě postará o svého partnera tak, aby se i nadále mohl ze všech sil starat o nejen o její spokojenost, ale i o stálý přísun materiálů do našeho časopisu. Blahopřejeme!

AUDIOASFALT

V úterý 24. června 2014 uvolilo audio vydavatelství Walker & Volf do distribuce v pořadí svou třetí zvukovou nahrávku. Ve formátu MP3 posluchačům představuje „ASFALT I. Poslední tři týdny“, nezapomenutelnou knihu Štěpána Kopřivy, která v nekrácené podobě nabízí přes osmnáct hodin zběsilého čtení na cestě do pekla. Ke stažení „po-teče“ Asphalt přes audioportály Audiotéka, Palmknihy, Kosmas, Alza, Audiolibrix, Bontonland, Floowie aj.

Druhá část „ASFALT II. Efektivní brutalita“, dalších čtrnáct hodin poslechu, byla posluchačům k dispozici o necelý měsíc později, 21. července 2014. Na CD-MP3 vyjdou obě části v dvoudiskové výpravě podobě během první poloviny října 2014. Pro tuto sběratelskou edici (celkem přes 32 hodin brutálně-satirického hororu) máme připraven působivý potisk kompaktních disků z dílny našeho grafika Petra Šimčíka. Na samotné obálce nahrávky je využita původní knižní ilustrace od Davida Hanzla.

Cena Aeronautilus

Aeronautilus je oceněním za uplynulý rok pro české autory, výtvarníky a po-
činy v žánrech science-fiction, fantasy a horor. Je to anketa, v jejíž výsledcích se zrcadlí názor odborníků i fanoušků – účastníků Festivalu fantazie, největšího festivalu fantastiky a her v ČR. Také je to skulptura rakety s kovovou rozsochou na špici, představující kosmickou loď Aeronautilus z klasického a nesmrtelného románu českého klasika J. M. Trosky.

LETOŠNÍ LAUREÁTI JSOU:

KNIHA ROKU: Vilma Kadlečková:

Mycelium: Jantarové oči (Argo)

POVÍDKA ROKU: Jan Žlebek: Popel, nebo prach (Legendy: Prokleté knihovny)

OBÁLKA ROKU: Jana Šouflová: Legendy: Prokleté knihovny (Straky na vrbě)

WEB ROKU: XB-1

VELMISTŘI ŽÁNRU: Jiří W. Procházka a Michael Bronec

Zemřel Daniel Keyes

Ve věku 86 let zemřel v neděli spisovatel Daniel Keyes, který se proslavil jako autor oceňované knihy *Růže pro Algernon*.

O jeho úmrtí na komplikace způsobené zápallem plic informovala média spisovatelova dcera.

Keyes se narodil v roce 1927 v New Yorku a vystudoval psychologii. Později pracoval jako editor v časopise určeném milovníkům sci-fi.

Jeho nejslavnější příběh *Růže pro Algernon* vyšel v roce 1959 nejprve jako krátká povídka. Později ji autor přepracoval do románové podoby a vydal v roce 1966 - kniha byla přeložena do sedmadvaceti jazyků a prodalo se jí přes pět milionů kusů.

Kromě zpracování ve filmu *Charly*, které v roce 1969 získalo Oscara díky výkonu hlavního představitele Clifffa Robertsona, se *Růže pro Algernon* objevila i v divadle, a to i ve formě muzikálu.

V Česku patří inscenace *Růže pro Algernon*, která měla v Divadle v Celetné premiéru v roce 1993, k nejúspěšnějším představením po roce 1989. Hra s Janem Potměšilem v hlavní roli už má za sebou 730 repríz.

Matthew Kressel

Zvuky staré Země

(THE SOUNDS OF OLD EARTH)

Země ztichla, když všichni odletěli na novou. Vykračuju si prázdnými ulicemi New Paltzu s obličejem neprodyšně zakrytým kyslíkovou maskou. Na těle se mi sráží mrholení kyselého deště a vzduchotěsně zatavené výkladní skříně halí hustá mlha. Minulý týden odvezli na Novou Zemi gízské pyramidy. Týden předtím Stonehenge. Předpředminulý týden Versailles a slušnou část Velké čínské zdi. Jenže převoz méně významných památek vychází podle NEU příliš draho, takže sedm set let stará Hugenotská ulice zůstane tady v New Paltzu, aby ji planetární lasery rozkrájely, až za pár měsíců začnou trhat Zemi na kusy.

Napumpuju si do krevního oběhu nano, aby mi zmírnilo pomalu postupující osteoartritidu, a pokynu několika dalším odpíračům. Procházíme se těmihle zaprášenými ulicemi každý den v deset ráno, náš drobný akt vzpoury proti vyhlášené povinné evakuaci. Zamávám na pozdrav šestadevadesátileté Martě v elegantní růžové kyslíkovce. Potřesu si rukou s doktorem Wu, který mi jako malému klukovi voperoval kraniálku. Usměju se na stotřiatřicetiletou Cordelii, která kolem proklouše na nohou vyztužených servokvadricepsy. Všichni jsme prožili v New Paltzu celý život a všichni tu hodláme i zemřít.

Za mnou se někdo zasměje, zvuk, který jsem už dlouho neslyšel. Skupinka náctiletých kluků a holek ke mně přijíždí po rozpraskaném chodníku na staříčkých turbocyklech. Zastaví smykem a měří si mě dychtivě zrudlými tvářemi. Nikdo z nich nemá kyslíkovku, což je v rozporu se zákonem. Hned jsou mi sympatičtí.

„Hej, *šinchune!*“ prohodí jeden kluk. „Nevíte, kde jsou tady žáby?“

Než stihnu odpovědět, pohledná dívka s techplantem na tváři si odfoukne z očí zelený dred a dodá: „Slyšeli jsme, že nějaký *wankhuc* ti má tady starý barák, kde má žab jako *gose*.“ Jeden z kluků do sebe lupne kolečko a další si stříkne cerebko z oranžového inhalátoru. Třetí potáhne z cigalektriky a vydechne fosforeskující kouř.

„Za mým domem je rybník, kde pár žab ještě pořád žije,“ přikývnu.

„*Sin!*“ vykřikne dívka. „Nechcete se projet s náma? Já jsem Lin.“

Všichni jsou vysmažení až na orbitálku, ale nedá se říct, že bych ještě měl co ztratit. „Abner,“ opáčím.

A to už ji svírám kolem pasu, zatímco se řítíme k mému domu po rozbité silnici, kterou žádné pozemní vozidlo neprojíždělo už celá desetiletí. S větrem ve tváři hned pookřeju.

„Jsme z Albany,“ vykládá Lin. „Zkoušeli jsme to vzít po starý federálce, ale když to Ťi'iana shodilo na jednom z těch mega rigolů, sjeli jsme raději na okresku. Trvalo nám to *jungjie!*“

Díky staticloně kolem pozemku se mých padesát akrů lesa mihotá jako voda na slunci. Udržovat clonu v chodu na vysoký výkon je pro mě otázka hrdosti; koneckonců jsem tu ztracenou technologii sám navrhl. Jakmile přejedeme přes práh clony, který je pod proudem, sundám si kyslíkovku a zhluboka se nadechnu. Děcka se začnou usmívat, když ucítí úrodnou půdu a tlející listí.

„Takhle to v Albany nevoní,“ podotkne Lin.

Zaparkujeme mašiny na přerostlé trávě a já je odvedu do lesa za domem. Při pohledu na obrovské javory a břízy všichni zmlknou.

„Žáby kuňkají nejhlasitěji vpodvečer a před deštěm,“ vysvětluju. „Právě tehdy se samečci snaží přilákat družku.“ Děcka pře-

lézají větve a hihňají se u toho. „Jestli je opravdu chcete slyšet, budete muset vydržet do setmění.“

„Nemáte něco k jídlu?“ zeptá se jeden z kluků. „Od včerejška jsme nejedli.“

Prohrabu se domácími zásobami a vrátím se s nějakými instantkami, v podstatě tím jediným, co je teď na Zemi k sehnání, zatímco děcka se třesou a potácejí po inhalaci cerebka. Zelenovlasá Lin poodejde stranou, aby se vyzvracela mezi stromy.

„Je v pořádku?“ zeptám se jednoho z kluků.

„No jo, Lin vždycky po prvním prásku blíje. Dáte si?“ Nabídne mi červený inhalátor, ale já odmítnu.

Sedíme u rybníka, všichni namačkaní na jednom povaleném kmeni. Lin sedí vedle mě a já jí vybaluju brčko instantky. „Není ti nic?“ vyzvídám.

„Vždycky se mi udělá totálně *šunpin*, když do toho zapluju.“

„Asi mi do toho nic není,“ nadhodím, „ale neměli byste být ve škole nebo tak něco?“

„Školu zavřeli před čtyřma měsíci. Málo učitelů.“

„A co děláte celé dny?“

Utře si slinu z tváře a pokrčí rameny. „Sama nevím. Tohle.“

Další kluk se odšourá vyzvracet do lesa.

„Co vy? Žijete tady sám?“

Přikývnu.

„A co děláte celé dny vy? Paříte se žábama?“

„Většinu času mi zabere údržba staticlony, aby vůbec fungovala.“

„To je vaše práce nebo co?“

„Bývala. Jedenapadesát let jsem pracoval jako konstruktér staticlon. Navrhoval jsem nanofiltry, které chrání ekosystémy jako tenhle před envirotoxiny. Ale NRDC moji pozici před čtyřmi lety zrušilo.“

„Proč? Tady je to *sin!*“

Přinutím se k úsměvu. „Protože toxifiltrace už je mrtvý obor. Lidi zajímá jen vytváření nového života, ne ochrana toho starého.“

Jako by si mě poprvé pořádně všimla. „Jak starý to tady je, Abnere? Ty stromy vypadaj mega staře.“

„Zjistil jsem, že ten rybník se žábami tu byl už před čtyřmi staletími, když moje pramáti stavěla tenhle dům.“

Povzdechne si. „A posraný NEU vás odsud chce vyhnat?“

„Ti odsud chtějí vyhnat všechny.“

Hodí kámen do rybníka, až tucet žab vykvikne hrůzou.

„Prosím tě,“ vezmu ji zlehka za ruku. „Vyplašíš je.“

„Jak dlouho ještě?“ opáčí se soucitným pohledem a já netuším, jestli myslí žáby nebo moje vystěhování.

„Brzy.“

Děti dostanou zase hlad. Měl jsem tu pár těžko sehnatelných vegisteaků, které jsem si šetřil pro vnoučata, jenže ta se tady neukázala už celé věky. Ogriluju je na verandě, zatímco kouř se vine mezi stromy a zapadající slunce protíná větve světelnými traverzami.

Děcka vdechnou další cerebko, zavýjí smíchy a Linda se znovu vyzvrací. Když je to unaví, zahlednu v jejich krví podlitých očích něco zoufalého, něco, co už znám z tváří Cordelie, doktora Wu, Marty a ostatních odpíračů. Lítost vás neušetří jen proto, že jste mladí.

„Kvůli tomuhle jste přijeli až z Albany?“ zeptám se Lin.

„Tam je akorát prach a mrakodrapy. Žádný opravdický stromy. Slyšeli jsme, že tady je to *sin*. Máte děti, Abnere?“

Ta otázka mě zaskočí nepřipraveného. „Jo, syna a dceru. A dvě vnoučata. Trochu mi připomínáš moji vnučku Rachael.“

Krátce se nad tím zamyslí. „Jezděj sem často?“

„Teď už ne.“

„Proč ne? Já bych tady byla furt.“

„Odstěhovali se.“ Ukázu k nebi.

Zamračí se a její tělo se svěsí jako starý strom. „Taky se stěhujeme.“

„Na Novou Zemi?“

Nesouhlasně zamručí. „Ta je akorát pro zazobance. Nás čeká Wal-Mart Toyota.“

„Tu neznám.“

„Ani byste nemoh. Je mega stará, jedna z prvních orbitálek. Jenže člověk musí jít tam, kam ho pošlou, jinak – vždyt víte.“

„Vím,“ pronesu s pohledem upřeným na převrácený odraz stromů odrážející se ve vodě.

Nad lesem se rozprostře noc a žáby se pustí naplno do vábení. Jejich skřehotání přejde v hlomoz a děcka se zastaví a naslouchají. Vyjdou nádherné hvězdy a nevím, jestli se mi to jen nezdá, ale je to, jako by je žáby znovu a znovu zapřisahaly: „Pomoc, pomoc, pomoc!“

Chvilí posloucháme, než se žáby unaví. „Je pozdě,“ pronesu. „Do Albany je to pěkně daleko. Nechcete u mě přespat? Postelí je tu dost.“

A tak zamíříme dovnitř. Ustelu jim čistým povlečením, které jsem už roky nepoužil, a v noci slyším šukání, štrachání a smích, zatímco si nalévám jednoho panáka žitné whisky za druhým, dokud nevytuhnou. Pozdě v noci zaslechnu, jak mi někdo fňuká přede dveřmi, a tak se zdrchaně vyhrabu z postele. Na chodbě sedí Lin, která na mě upře oči rudé jako uhlíky.

„Omlouvám se,“ řekne a otre si slzy. „Já nevěděla, že tady spíte vy.“

„Co tady děláš?“

„Nic,“ odpoví a vyškrábe se na nohy.

„Jsi v pořádku?“

„Jen mě tak napadlo. Vůbec nás neznáte, Abnere, a stejně jste nás pozval k sobě domů.“

Pokrčím rameny. „Tenhle dům se stavěl pro hosty.“

Zadívá se na stěny. „Musel bejt moc hezkej, když byl plnej lidí.“

Přikývnu. „Byl.“

Jak tam tak stojí, znovu mi připomene vnučku, kterou nikdy nevidám. Nejradši bych ji objal a řekl jí, že budoucnost bude *sin*, že všechno nakonec dobře dopadne. Na takové lhaní jsem ale příliš opilý. „Je pozdě, Lin. Jdi spát.“

Po tváři se jí skoulí slza. Přikývne a odvrátí se. Zavřu dveře s pocitem, že mi uniklo něco důležitého. Trvá mi věčnost, než zase usnu.

Ráno jsou děcka pryč. Dům vypadá, jako by se jím přehnalo tornádo. Jedna ložnice je však uklizená a na nočním stolku je vzkaz.

„Žáby jsou krásný. Vy jste krásnej. Díky za dokonalej den. – Lin.“

Se vzkazem v ruce upírám pohled z okna na prázdný dvůr. Už teď se mi stýská po jejich smíchu.

* * *

Několik měsíců předtím, než mi přišla výzva k evakuaci, jsem poprvé navštívil Novou Zemi. Průvodce mi dělal můj syn Josef, který mě zavedl do rezervace Ishibuto-Mori, hustého deštného pralesa na severní polokouli. Obří sekvoje vysazené před několika lety už vyrostly do výšky několika desítek metrů, ge-

nově upravené zmijovce vydávaly vůni cukrové vaty a do deště se dávalo každý den přesně ve čtrnáct nula nula.

Stěny z čirého plexiskla nás bezpečně držely na dlážděné pěšině, která nás dovedla ke Galerii Johna Muira jako Dorotku do země Oz. Šlo o honosné nákupní středisko, které zjevně počítalo se všemi lidskými potřebami. Jídlo, oděvy, šperky, hospoda, imerzní kino, lázně. To vše zde, přímo uprostřed deštného pralesa. Na nádvoří střediska nás uvítal holomoderátor, který nám obšírně, jako by mluvil k dětem, vysvětlil, jak se Stará Země stala neobyvatelnou a jak byl první domov lidstva navždy zničen, protože Ti Předtím si ani trochu nevážili přírody. Firma Ishibuto-Mori spolu s desítkami dalších podniků se však usilovně snaží, aby Nová Země tomuto osudu unikla.

Jak jsme tak se synem pojídali předimenzované burgery na zahrádce Pfizer-McDonaldu, všiml jsem si, že nikdo nezvedl hlavu, když nad pralesním baldachýnem vyšla Země. Než se dostavil další pravidelný liják, už jsme byli na zpáteční cestě domů.

Josefova rodina obývala prostorný byt s mnoha okny v sedmádevadesátém patře třisetpatrového věžáku. Podobná luxusní apartmá, prohlásil Josef, teď raší po celé Nové Zemi. Zahřálo mě u srdce, když jsem uviděl svá vnoučata Rachael a Pima. Osobně jsme se viděli naposledy před několika lety – na Zemi už nejezdili. Pim zrovna slavil dvanácté narozeniny.

Vnuk sfoukl svíčky a všichni jsme si rozdělili papájový dort. Androt z lesklého mahagonu nám na snašin povel nalil kávu, přinesl sušenky a sklidil špinavé nádoby. Připadal jsem si jako nějaký pohádkově bohatý generální ředitel. Přírodní obilniny byly na Zemi absurdně drahé a těžko k dostání, ale na Nové Zemi byly očividně stejně hojné jako naprogramovaný déšť.

„Pim není jediný, kdo dneska oslavuje,“ podotkl Josef mezi dvěma doušky kávy. „Pověz dědovi tu skvělou novinu, Rach.“

Vnučka se rozzářila a řekla: „Dostala jsem studijní stipendium na GE Sinopec!“

„GE Sinopec?“

„Orbitální univerzitu!“

„Wa! Studijní stipendium? To je *sin*!“

„Řekli jsme si s Esther,“ přidal se Josef, „že jí za odměnu koupíme malý lobík. Divil by ses, jak levně se teď dají pořídit.“

„Na víkend budu jezdit k mámě a tátovi,“ vysvětlovala Rachael, „a v neděli odletím zpátky do školy. A představ si, dědečku, že existuje jeden nízkonergetický manévř zvaný Hohmannův transfer, který tě za dvě hodiny dopraví ke Staré Zemi. Zaletíme se tam s Levou podívat, až ji začnou rozebírat, abychom to viděli zblízka.“

„Rachael,“ napomenula ji Esther. „Co kdyby ses zeptala dědečka, jestli nechce ještě kávu?“

„Jednu už má. A nekoupila jsi snad toho androta právě kvůli tomuhle?“

„Nebud drzá, Rachael!“

„Ale mami, vždyt má plnej šálek!“

„Rachael Kopperfeldová!“

„Prosím vás!“ vložil jsem se do toho. „Ano, ano, rozebírají Starou Zemi. To není žádné *kaise* tajemství. Proč s tím všichni přede mnou děláte takové okolky?“

„Protože vždycky, když na to dojde řeč, spustíš tirádu o tom, jak ti chtějí zdemolovat domov,“ odpověděl Josef.

Změřil jsem si syna pohledem. „Kdysi to býval i tvůj domov, jestli si pamatuješ.“

Josef se zamračil. „To už je dávno, tati.“ Mávl rukou ke svému bytu. „Můj domov je teď tady a byl bych rád, kdyby si Pim užil hezkou oslavu.“

„Je tam pořád ještě ten rybník se žábami, dědečku?“ zeptal se Pim.

„Ano! Ubránit rybník před toxiny je pěkná fuška, ale žáby pořád ještě v létě kvákají po večerech. Pamatuješ, jak jsi je dával do krabiček, abys vylekal babičku Shosh?“

Zahihňal se. „Rach jim zase vymýšlela legrační jména a pořádala jim svatby.“

„Někdy tropily večer takový hluk,“ dodala Rachael s úsměvem, „že mě z toho ještě ráno brněly uši.“

Zavrtěl jsem hlavou a sklopil oči k talíři se sušenkami. „Ta nebohá stvoření netuší, že jejich odvčký domov bude brzy zničený.“

„Ne zničený,“ opravil mě Josef. „Rozebraný. To je rozdíl.“

„Vymře bezpočet druhů. Nevím, jak tomu chceš říkat.“

„K nějakým úmrtím dojde,“ přitakala Rachael. „Ale geoinženýři se hrdinně snaží zachránit všechny popsání druhy.“

„Hrdinně? Nechávací kolébku lidstva shnit, Rachael.“

„Já mám Zemi taky rád, tati,“ ozval se Josef. „Jenže vzduch je tam samý jed. Půda je toxická. Celý svůj *kaise* život ses ji snažil vyčistit a kvůli čemu? Abychom se mohli dívat, jak máma pomalu umírá na tox?“ Odmlčel se a zhluboka se nadechl. „Chci lepší život pro moje děti a ten mi tvoje Země nedá.“

Odložil jsem šálek. „Odkdy je to *moje* Země? Kdysi bývala *naše*.“

Esther hlasitě usrkla kávu na znamení, že z našeho rozhovoru nemá žádnou radost.

„Nejde jen o toxiny, dědečku,“ pokračovala Rachael, „ale taky o přelidnění. Na vybudování Nové Země jsme spotřebovali veškerou hmotu hlavního i Kuiperova planetkového pásu. Potřebujeme plášť Staré Země na výstavbu dalších kolonií. A navíc je to přirozené.“

„*Přirozené*?“ zopakoval jsem, zatímco se mi břichem rozlévalo horko.

„Ano.“ Rachael se napřímila a ohlédla se po své matce, jako by se na to připravovala celé týdny. „V živých organismech se nové buňky rodí ze starých a ty staré pak odumírají. Ale život jde dál. Buňky tvého těla se už mnohokrát zreplikovaly. Stará Země nezaniká, dědečku, ale obrozuje se. Ze staré buňky vzniká nová. A až stará buňka odumře, její obsah se rozloží a zrecykluje. Takový už je koloběh života. Tělo Staré Země zmizí, ale jeho podstata bude žít dál.“

Zíral jsem na svou rodinu, jejíž členové byli ochotni zahodit penězi nevyčísitelnou Zemi, jako by šlo o nějaký zastaralý přístroj, a nesouhlasil.

Tři dny po Linině návštěvě vystupuji z auta v centru Albany. Kráčím deštivou mlhou kolem prázdných mrakodrapů, kup větrem navátých odpadků a vzduchotěsně zatavených budov, až mi od nohou odletují obláčky šedého prachu. Na Livingstonově třídě potkám odpírku, která se mi představí jako Helen. V patách se jí drží nezdravě vypadající kotě.

„Moc dětí tu nezůstalo,“ říká Helen hlasem ztlumeným poškrábanou kyslíkovkou. „Zelený vlasy a techplant na tváři, *ne*? Jo, to je Lin Bar-Martin. Jieongova dcera. Tahá se s partou *li-oumangů*. Její táta Jieong se podílel na nanotestování, pokud si dobře pamatuju.“

„Vědec?“

„Cha! Ne, to nano testovali *na* něm.“

„Aha. Kde bydlí?“

„Nikde.“

„Jak to myslíte? Je bezdomovkyně?“

„To určitě. Kdepak, tady je volnejch bytů spousta. Odstěhovala se.“

„Kam?“

„Do Wal-Mart Toyoty. Na orbitálku.“

„Myslíte nadobro?“

„Kde žijete, *pajčch'i*? Na Zemi se nikdo nevrací.“

„Co její přátelé?“ Štve mě, že si nejsem schopen vybavit jejich jména. „Jsou tady ještě?“

„Už jsem tu neviděla děti kolik dnů. Celá severní půlka města odtáhla do Wal-Mart Toyoty. Prej je to děsná díra. Nechali ji rozestavěnou, když vymysleli lepší metody stavby kolonií s pomocí nanotechniky.“

„Ale ty děti byly před třemi dny u mě doma!“

„A především odjely. Odvezla je flotila lodí, úplně jako na přehlídce.“

A v tu chvíli mi dojde, proč ta děcka jela po nebezpečných silnicích až do New Paltzu, a pochopím ten výraz v Lininých očích, když v noci plakala před mými dveřmi, ten pocit, že mi něco uniklo. Byl to její poslední den na Zemi. Děti chtěly vidět kus dávné Země, než ji navždy opustí.

„Děkuju,“ řeknu Helen.

Pohládím nemocné kotě a odjedu z jejího prázdného města. Už se stmívá, když přijíždím domů. Na příjezdové cestě stojí neznámé auto a na mé verandě sedí mladá žena. Na okamžik mám dojem, že je to Lin. Pak ale poznám tmavé vlasy mé vnučky.

„Ahoj, dědečku.“

„Co tady děláš, Rach?“

„Přišla jsem ti říct ahoj.“

Obejmu ji na uvítanou. „Trmácela ses až sem, jen abys mi řekla ahoj? Proč jsi nezavolala? Uvařil bych večeri.“

„Rozhodla jsem se víceméně na poslední chvíli.“

„Moc rád tě vidím! Vypadáš dobře, Rach.“ Proutěné křeslo zavrže, když usednu vedle ní. „Co škola?“

„Náročná, ale jinak *sin*.“ Díváme se na přerostlou travu, zatímco ve stromech ševelí vítr. „Zahrada vypadá, že se jí opravdu daří.“

„Snažím se.“

„Pamatuju si, jak jsem ti sedávala na klíně a tys mi vyprávěl legrační historky.“

„Řekl bych ti, ať si uděláš pohodlí, ale na to už jsi asi moc velká.“

Usměje se, ale hned zase zvážní. „NEU vidí z oběžné dráhy každou blechu, dědečku. Před nimi se neschováš.“

„Nehodlám se schovávat. Hodlám zůstat přímo zde.“

„Vyženou tě odsud.“

Za stromy problikne porouchané místo na staticloně. „Možná jim k tomu nedám příležitost.“

„Dědečku...“ Položí svou teplou ruku na moji. „My dva se v mnoha věcech neshodneme. Slib mi, že neuděláš žádnou hloupost, až na to dojde.“

„Rachael...“

„Slib mi to.“

Když k ní vzhlednu, spatřím dítě, jímž kdysi byla, dívku, která oddávala žáby a tančila v lánech slunečnic. „Promiň, ale tohle není tvoje Země. Nerozumíš tomu.“

„Třeba tomu rozumím líp než ty.“ Vyskočí z křesla. „*Ne*, už musím jít.“

„Už? Vždyť jsi teprve přišla.“

„Ráno mám zkoušku.“

Obejme mě a stiskne až příliš silně. „Sbohem, dědečku. Mám tě moc ráda.“

A za pár vteřin už její lobík stoupá k obloze. Dívám se, jak se zmenšuje, až se z něj stane jen další z mnoha hvězd. Vzadu za domem skřehotají žáby hlasitěji než kdy předtím.

Sedím pod hvězdami na vlhké trávě a tisknu k sobě láhev

žitné. Včera se tudy přehnal další hurikán, důsledek nového gravitačního partnera Země. Před deseti lety by tu bouří rozehnali těmi svými orbitálními lasery, jenže Země už za to prostě nestojí. Dokonce se ani neobtěžovali dát tomu hurikánu jméno.

Bouře spláchla prach a Měsíc i Nová Země jsou ukryté za obzorem. A jak je obloha v té tmě krásná! Hvězdy jsou tak jasné, že vrhají stíny, světelné body tak zřetelné, až mám pocit, že bych je mohl otrhat z nebe jako jablka. Na východě pozvolna vychází Jupiter, jasný jako anděl. A napříč nebesy je prosekaný skvostný pás Mléčné dráhy. Kdybych do té oblohy mohl skočit, padal bych do ní věčně.

„Ashey,“ oslovím kraniálku. „Přehraj ‚Návštěva v nouči, léto '98.‘“

Před očí mi sjede holoprojekce. Malá Rach mi sedí na koleně a hihňá se. Ptáci švití v letním slunci. Vůně růží. Jemný vánek na mé tváři, to vše v hřejivém pohodlí dobře fungující static-lony. „Budeme zase sedět pod slunečnicemi?“ ptá se pětiletá Rach mého mnohem mladšího já.

Sluneční svit prosakuje vějíři žlutých okvětních plátků, když ji následuju do mého slunečnicového pole. Posadí se na zem pod jejich obřími květy a řekne: „Chci bydlet ve stejném domě jako ty, dědečku. Nechci se vracet domů.“

Dívám se, jak kreslí větvičkou do prachu dům. „Třeba v tomhle.“

„Ashey, přehraj ‚Shoshanniny 60. narozeniny.‘“

Shosh před lety otvírá prastaré dubové dveře našeho domu. Všichni vykřiknou: „Překvapení!“ Má manželka si přitiskne ruce k ústům a vyjekne, přičemž upustí skleněnou mísu. Ta se roztrhne a všichni se nervózně rozchichotají. Po sinále tváří jí skane slza štěstí. Už teď jsou na ní vidět příznaky toxu.

Byl jsem kapacita v odstraňování nejhorších škodlivin ze životního prostředí, ale ani s veškerými svými znalostmi jsem před nimi nedokázal uchránit manželčino tělo.

„Ty dáble,“ zašeptá stydlivě. „Myslela jsem, žeš zapomněl.“

„Nikdy.“

„Sakra. Ta mísa byla drahá.“

„Vynahradím ti to.“

„Vážně?“

Nakloním se k ní, abych ji políbil, a tlak jejích měkkých rtů cítím ještě poté, co nahrávka skončí.

„Ashey, přehraj ‚Josefovy první kroky.‘“

Tentýž dům o několik desetiletí dřív. Shosh mladší, zdravější, tox bez příznaků. Malý Josef se odvážně staví na nohy, udělá dva vávoravé krůčky a pak upadne. Shosh vyskočí, aby ho zveřejnila na netu a všichni je mohli obdivovat. Pyšně ke mně přikročí a usměje se. „Kluk se učí rychle. Už teď chodí líp než ty.“

Mé prastaré já se uchechtne.

„Ashey, zastav přehrávání.“

Vysoko nade mnou se vynoří kolonie Google-Wang. Tyhle podnikové barvy bych poznal i na miliardu kilometrů. Znovu si přihnou žitné a natáhnou se na vlhkou trávu. Do zad mi začne vsakovat chladná vláha. V dálce na nebi se mihne kolonie Čínské národní banky, a přestože je vzdálená stovky kilometrů, mám pocit, jako bych ji slyšel divoce svištět kosmem. Sedím a pozoruju hvězdy, dokud nevyjde Nová Země a nezkaží tu nádhernou noc.

Přikročím k domu s plastocelovým kanystrem v jedné ruce a žitnou v druhé. V předsíni rozliju tekutinu z plastocelového kanystru a v nose mě zaštipne uhlovodíkový pach.

Malým zapalovačem zapálím namočený hadr, který vhodím dovnitř. Chvilí plane jako svíčka blikající v ložnici. Stíny se roztančí po stářích stěnách jako vzpomínky. Píchne mě hrůzou. Opravdu to takhle chci?

Jenže to už je pozdě. Předsíň zachvátí plameny a já uskočím. Během několika vteřin burácí oheň hlasitěji, než to kdy dokázaly žáby. Žár hořícího domu mi sežehne tvář.

A tak jsem zničil dům, který před čtyřmi sty sedmnácti lety postavila moje prababička z patnácté generace.

Díky vypnuté staticloně se oheň svobodně vine ve spirále vzhůru. Světlem Nové Země ozářený sloup dýmu se klene do vzdálenosti několika kilometrů. Kdysi by něco takového spustilo stovku protipožárních botů. Co je ale dnes další požár, když se všechno zanedlouho obrátí v popel?

Můj prastarý dům shoří do základů. Chvilí to trvá, a tak se posadím k rybníku. Žáby mlčí, možná pozorují plameny se mnou. Myslím na Rachael a na to, co jsem jí slíbil. A taky myslím na Lin.

Když za úsvitu dorazí policie, zbývá z domu už jen halda uhlíků. Ve vzduchu jsou cítit saze, když mi ozbrojení muži předčítají výzvu k evakuaci. Pak mi nasadí plastinárky a odvedou mě z mého pozemku. Usadí mě do malého letounu a mladík sedící proti mně v hřmotném policejním úboru mi na let do vesmíru nabídne nano proti nevolnosti. Doufal jsem, že ještě naposledy zahlédnu svůj pozemek, až budeme vzlétat, ale nejsou tu žádná okna. Tohle je vězeňská loď.

Zaplatil jsem mastnou pokutu a dostal nařízeno, že se mám zúčastnit „reintegračního“ kurzu, načež mě propustili. Působilo to dojmem zautomatizovaného procesu a moc bych nedal za to, že jsem jeden z tisíců. Josef mi za absurdní částku pronajal byt ve svém apartmá a s Esther mě každý den zvou k nim na večeři, jako by se vůbec nic nestalo. Občas mi zavolá Rachael, aby se zeptala, jak si zvykám.

Když se zrovna neulejvám z reintegračního kurzu nebo si nehledám výmluvy, abych nemusel večeřet s Josefem a Esther, trávím čas pozorováním Země rozkrajované jako kus ovoce, jejíž šťavnatá dužina bere za své v deset tisíc kilometrů dlouhých geometrických dílcích.

Dnes večer se můj teleskop a datakanály zaměřují na severní polokouli Země.

„Už je čas,“ upozorňuje mě Ashey. Díky nezákonnému napojení na satelitní proxy servery disponuji přístupem ke geoinženýrské datasíti v reálném čase. Na holoobrazovce dvakrát blikne zelené světlo, signál od předáka. Na monitoru se mi zobrazí překlad, když předák panmandarinsky oznámí: „EDHL-22, můžete zahájit první délkový řez, až se vám bude chtít.“

Následuje minuta trvající pauza. Pak oslepující záblesk. Žhnoucí kruh oranžového světla se několik minut posouvá podél sedmdesátého poledníku na jih a i z téhle vzdálenosti září tak jasně, že mi po něm zůstávají tečky před očima. Krájení na chvíli ustane, aby se gyroskopy laseru stihly přeskupit. Pak přetnou čtyřicátou rovnoběžku těsně pod vylištěným New Yorkem.

Během hodiny opiše laser obrovský obdélník. Gravipaprsky pak celý ten obrovský kus vyškubnou. Roztavené jádro odkapává do středu Země jako zmrzlina. Díky technice, kterou ani nepředstírám, že chápu, se vrstevnaté stěny Země nezhroutí do uvolněného prostoru, ale drží původní tvar. A do běla rozpálené jádro, aspoň co jsem se dočetl, se uměle ochlazuje o jedenáct celých pět desetin stupně za den.

Zajímalo by mě, jestli povinné evakuaci unikl někdo z odpíračů, jako byla Cordelia, Marta, doktor Wu nebo Helen se svým kotětem. Představovali si, že letí vstříc Bohu, když pomalu stoupali k nebi?

V průběhu několika dalších hodin rozřežou lasery celý díl na stovky kusů.